

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

24-26. FEJEZET

„Ábrahám élemedett korú, öreg ember lett, és az Úr mindennel megáldotta Ábrahámot. Egyszer azt mondta Ábrahám háza öreg szolgájának, aki mindenét kezelte: tedd a kezedet a csípőm alá” (1-2. vers). Ábrahám azért teszi ezt, mert szeretné, ha szolgája valamit megígérne neki – valami rendkívül fontosat. Korábban Ábrahám legfőbb szolgája Eliézer volt. Ezen a ponton nem tudhatjuk, hogy Eliézer él-e még, hiszen régóta szolgálta Ábrahámot, és lehet, hogy eddigre már meghalt. Annál érdekesebb azonban a történet, ha esetleg mégis Eliézerről van szó, Eliézer neve ugyanis azt jelenti, „Isten az én segítségem”. Ha tehát ez a szolga Eliézer, akkor Eliézer megy majd el messzi földre, hogy Ábrahám fiának feleséget hozzon. Ezt a csodálatos történetet szellemi síkra is kivetíthetjük. Korábban már említettük, hogy Ábrahám az Atya egyik előképe, sőt láttuk azt is, hogy Izsák a fiú, Jézus Krisztus egyik előképének tekinthető. Eliézer pedig a Szentlélek előképe lehet, ezért is fontos a neve, hiszen az Eliézer név azt jelenti, „Isten az én segítségem”. Amikor Jézus János evangéliumának 14. fejezetében megígérte a Szentlelket, ezt mondta: „Én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké” (16. vers). A görög eredetiben a „pártfogó” megfelelője a „parakletosz”, ami az ember mellé szegődő segítőtársat jelent. Egyrészt tehát tudjuk, hogy Eliézer neve azt jelenti, „Isten az én segítségem”, másrészt pedig látjuk, hogy Jézus a Szentlelket Pártfogónak hívja, pontosabban olyasvalakinek, aki mellénk szegődik, hogy segítségünkre legyen. Ahogy most végighaladunk a történeten, arra kérnélek benneteket, hogy a történetet vetítsétek ki a szellemi síkra is mindannak fényében, amit eddig elmondtunk, és akkor látni fogjátok, miről is szól tágabb értelemben ezt a történet: az Atya elküldi a Szentlelket egy távoli országba, a zsidók földjén kívülre, hogy elhozza Jézus Krisztus menyasszonyát. A Szentlélek győzi meg a menyasszonyt, hogy vele tartson. Mindezt tehát tartsuk fejben, ahogy a történetet olvassuk, mert akkor megláthatjuk azt a képeket, amit szerintem Isten ebben a történetben szeretne kirajzolni előttünk.

Ábrahám tehát így szól szolgájához: „Hadd eskesselek meg az Úrra, az ég és föld Istenére, hogy fiamnak nem a kánaániak leányai közül hozol feleséget, akik között lakom, hanem elmész hazámba, a rokonságomhoz, és onnan hozol feleséget a fiamnak, Izsáknak! De a szolga ezt mondta neki: Hátha az a leány nem akar követni engem erre a földre? Akkor visszavigyem a fiadat arra a földre, ahonnan eljöttél? Ábrahám így válaszolt neki: Órizkedj attól, hogy oda visszavidd fiamat! Az Úr, az ég Istene, aki kihozott engem atyám házából és rokonságom földjéről, aki beszélt velem, és így esküdött meg nekem: A te utódaidnak adom ezt a földet! – Ő elküldi majd angyalát előtted, hogy onnan hozza a fiamnak feleséget. Ha a leány nem akar követni téged, akkor mentes leszel a nekem tett eskü alól, de a fiamat nem viheted vissza

oda. Ekkor a szolga odatette kezét urának, Ábrahámnak a csípője alá, és megesküdött neki erre a dologra” (3-9. vers). A szolga értelemszerűen előbb tisztázni akarta, jól értette-e az utasításokat, hiszen most már az ő feladata volt, hogy Ábrahám fiának, Izsáknak, feleséget hozzon. Ő pedig biztos akart lenni abban, pontosan mire is tesz ígéretet. Ezért is kérdezi, mi tévő legyen, ha a lány, akit talál, nem hajlandó vele tartani. A szolga felismerte, mekkora áldozat és hitlépés egy fiatal leánynak mintegy 800 kilométerre vándorolni családjától úgy, hogy soha nem is látta jövendőbelijét, és tudja, valószínűleg soha nem lesz alkalma visszatérni szülőföldjére. Hiszen olyan sok kérdés merülhet fel ilyenkor egy fiatal lányban: Vajon szeretni fogja-e a férjét, vajon olyan férje lesz, amilyenre vágyik, vajon boldog lesz-e azon a távoli földön? A szolga megértette, milyen nehéz lesz egy ilyen leányt találni, és valószínűleg mindvégig ott motoszkált fejében a kérdés, vajon meg tudja-e győzni a leányt, ha egyáltalán talál Izsáknak megfelelőt, hogy ilyen messzire utazzon vele. A szolga előre látta, milyen nehéz dolog ez, Ábrahám azonban hitt Istennek, és hitt abban, hogy ez is lehetséges: hogy lesz majd egy lány, aki hajlandó a szolgálával tartani, ezért is mondja neki, hogy az Úr majd elküldi angyalát előtte, és ő mindent elrendez. Ábrahám legfontosabb utasítása azonban az volt, hogy semmiképpen se vigye Izsákot vissza arra a földre, mert Ábrahám teljesen biztos volt abban, hogy azt a földet ígérte neki és utódainak Isten, ahol akkor tartózkodott. Izsák tehát semmi szín alatt nem mehetett vissza arra a földre, ahonnan jöttek, és ha a lány nem hajlandó a szolgálával tartani, a szolga felszabadul az eskü alól. Az eskü pedig, amit a szolga tett, egyfajta szent küldetésévé vált. Mivel nagy felelősség hárult a szolgára, tisztán akarta látni az eskü feltételeit, ezért Ábrahám mindent elmagyarázott neki. Ezt követően a szolga letette az esküt: megígérte, hogy elmegy, és igyekszik megnyerni egy fiatal leányt, hogy térjen vissza vele, és legyen Izsák felesége.

„Azután kiválasztott a szolga tíz tevét urának a tevéi közül, hogy elmenjen, és vitt magával urától mindenféle értékes dolgot. Elindult, és elment Aram-Naharaimba, Náhór városába. A városon kívül megpihentette a tevéket egy kútnál, estefelé, amikor az asszonyok vizet meríteni jártak. Akkor ezt mondta: Uram, Ábrahámnak, az én uramnak Istene! Adj eredményt még ma, és mutasd meg hűségedet az én uram, Ábrahám iránt! Ideállok a forrás mellé, amikor a városbeli leányok kijönnek vizet meríteni. Legyen úgy, hogy ha azt mondom valamelyik leánynak: Nyújtsd ide a korsódat, hadd igyam! – ő pedig azt mondja: Igyál, sőt még a tevéidet is megitatom – akkor őt rendelted szolgálódnak, Izsáknak, és ebből tudom meg, hogy megmutattad hűségedet uram iránt!” (10-14. vers). A szolga tehát azt mondja Istennek: „Uram, nekem fogalmam sincs, hol van ez a lány, de tudom, hogy te kiválasztottál egyet itt valahol. Nem tudom, ki a te választottad, ezért egyezzünk meg, hogy amikor idejönnek a leányok vízért, én majd odamegyek hozzájuk, és azt mondom, adjatok innom, ha pedig valamelyikük válaszol, és vízzel kínál, sőt azt mondja, hogy még a tevéimet is megitatja, Uram, kérlek, legyen ő a te kiválasztottad! Legyen ez a jel, és aki ezt

mondja majd, arról tudni fogom, hogy ő az, akit te kiválasztottál!”. A szolga tehát bizonyos kritériumokat szab, amelyek alapján meg tudja majd állapítani, ki Isten választotta.

Érdekes, hogy néha sok időbe telik, amíg választ kapunk imáinkra. Ábrahám éveken keresztül imádkozott egy fiúgyermekért, mielőtt választ kapott. Néha azonban szinte azonnal jön a válasz – amilyen gyorsan kértük, olyan gyorsan meg is érkezik. Vajon miért van az, hogy egyes esetekben azonnali választ kapunk, más esetekben, pedig úgy tűnik, mintha Isten meg sem hallotta volna imánkat, és hosszú időbe telik, míg megérkezik a válasz? Számomra ez is annak a bizonyítéka, hogy Isten ura mindennek. Tudjátok, ha én irányítanék mindent, én azonnal megválaszolnám minden imámat. Amikor viszont azt látom, hogy Isten bizonyos helyzetekben vár, felismerem, hogy Ő ura a helyzetnek, és az ő kezében van az időzítés is. Már régen rájöttem, hogy az a legjobb nekem, ha Isten irányítja az életem, mert sok olyan dolgot kértem már tőle imában, amit utólag szívesen töröltem volna: „Uram, ha lehetséges, szeretném törölni a június 23-i kérésemet, kérlek, felejtsd el, ne is válaszold meg!”. Később ugyanis rádöbbenek, hogy nincs is szükségem arra, amit korábban olyan kitartóan kértem, vagy felismerem, hogy nem lenne jó nekem, ha Isten megadná, mert hirtelen látom, hová vezetne, és inkább ártana, mintsem használna. Hány kérésemet töröltem már utólag Istennél! Isten ura minden helyzetnek, és ez jól is van így, hiszen Isten nélkül csak káosz uralkodik.

Hiszem, hogy Isten minden helyes dolgot, amiért valaha is imádkoztunk már azelőtt meg akarta adni nekünk, hogy elkezdtünk érte imádkozni. Azt is hiszem, hogy az imánk egyszerűen csak lehetőséget adott Istennek arra, hogy megadja, amit már egyébként is meg akart adni. Isten egy bölcs és szerető Atya, aki már évekkorábban tudta, mire volt szükségünk tegnap. És a megválaszolt imákat mindvégig meg is akarta válaszolni. Hiszem, hogy a te mennyei atyád tudja, mire van szükséged, még mielőtt kérésedet feltárnád előtte. És eleve meg akart adni neked minden helyes dolgot, amiért valaha is imádkoztál. Nem gondolom, hogy az ima megváltoztatná Isten akaratát. Én nem olyannak ismerem Istent, hogy vitatkozhatok vele, felsorolhatom nagyszerű érveimet, és megváltoztathatom Isten gondolkodását meggyőző érveléssel és imáimmal. Ebben nem hiszek. Azt viszont hiszem, hogy Isten minden jót meg akart nekem adni már azelőtt, hogy én azt imába foglaltam volna. János azt mondja: *„Ha pedig tudjuk, hogy bármit kérünk, meghallgat minket, akkor tudjuk, hogy már megkaptuk, amit kértünk tőle”* (1János 5:15). Jézus így szólt: *„és amit csak kértetek majd az én nevemben, megteszem, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban”* (János 14:13), majd hozzáteszi: *„Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjétek és megkapjátok, hogy örömetök teljes legyen”* (János 16:24). A Márk 11:24-ben pedig ezt olvashatjuk: *„Ezért mondom nektek: higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértetek, megkapjátok, és meg is adatik nektek.”* „Mindazt, amiért imádkoztok” – mindent és bármit? Azért ez elég tág fogalom, nem? Hadd tegyem fel nektek a kérdést: Kinek mondta mindezt Jézus? Vajon a sokaságnak? Nézzétek csak

meg az Igében! Amikor Jézus ezt mondta, híre-nyoma nem volt a sokaságnak. Jézus a tanítványaihoz, egy kisebb csoporthoz szólt. De mi is kell ahhoz, hogy valaki Jézus tanítványa lehessen? *„Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem”* (Máté 16:24). Ennek a fényében értelmezzétek tehát Jézus minden korábbiakban említett szavát, mert azok az ígéretek csak azoknak szólnak, akik már megtagadták önmagukat, felvették a keresztyét, és elindultak, hogy kövessék őt. Ezek az emberek saját életükben már eljutottak a kereszthez, és többé nem saját dicsőségüket, saját javukat, vagy saját hasznukat keresik, hanem egyedüli céljuk, hogy Jézus Krisztus dicsőüljön meg rajtuk keresztül. Teljesen odaszánták az életüket – egy ilyen emberre pedig érvényes, hogy bármit kér, megkapja, hiszen az ilyen ember olyan dolgokat kér majd Istentől, amelyek Istennek kedvesek, és összhangban állnak az ő akaratával. Jézus fent említett ígéreteit tehát nem alkalmazhatjuk általános értelemben véve bárkire és mindenkire – különleges ígéretekről van itt szó, amelyek egy meghatározott embercsoportnak szólnak.

Ábrahám szolgája tehát imádkozott, és felállított bizonyos kritériumokat, amelyek alapján kérte Istent, hogy mutassa meg neki Izsák jövődöbelijét. *„Még be sem fejezte szavait, máris jött Rebeka, korsóval a vállán. Ő Betúélnak, Milká fiának volt a leánya, Milká pedig Ábrahám testvérének, Náhórnak volt a felesége”* (15. vers). Milká Lót testvére volt, édesapjuk pedig korán meghalt. Az édesapa halála után Ábrahám maga mellé fogadta elhunyt testvére fiát, Lótot, Ábrahám másik fiútestvére pedig magához fogadta a leányt, Milkát, aki tulajdon unokahúga volt, és lényegében feleségül vette. Gyermekük is született – Betúél, aki Rebeka és Lábán édesapja volt. Lábán később ismét belép a képbe, amikor Jákob menekülni kényszerül testvére, Ézsau elől. Még mielőtt Ábrahám szolgája befejezte volna az imádságot, meg is jelent Rebeka korsóval a vállán. *„A leány igen szép arcú volt, hajadon, akinek férfival még nem volt dolga. Lement a forráshoz, megtöltötte a korsóját, és feljött. Ekkor a szolga odafutott, és azt mondta: Adj nekem egy korty vizet a korsóból!”* (16-17. vers). Elérkezett tehát a pillanat, hogy feltegye a nagy kérdést, és biztosan izgatottan várta a választ! Mielőtt odafutott a lányhoz, biztosan elgondolkodott azon, milyen szép is ez a lány, és milyen csodálatos lenne ilyen feleséget vinni Izsáknak. Majd sietve megszólította: *„Adj nekem egy korty vizet a korsóból!”* – és izgatottan várta a lány válaszát. *„A leány így felelt: Igyál, uram! És gyorsan levette korsóját a kezébe, és inni adott neki. Miután eleget adott neki inni, így szólt: Tevéidnek is meritek, míg eleget nem isznak. Sietve beleöntötte korsó vizet a vályúba, azután ismét odafutott meríteni a forráshoz. Így merített valamennyi tevének. Az ember közben némán figyelte, hogy megtudja, szerencsésé tette-e útját az Úr, vagy sem”* (18-21. vers). *„Az ember közben némán figyelte”* – de biztosan hevesen dobogott szíve! Ó, annyira gyönyörű ez a lány! Vajon ő lenne az? Némán figyelte, bár legszívesebben azonnal elmondott volna neki mindent, de inkább magában tartotta.

Ezután érkezett a következő kérdés ideje: „*Miután a tevék már eleget ittak, elővett a férfi egy fél sekel súlyú aranyfüggőt*” – az eredetiben orrperec szerepel, fél sekel pedig nagyjából 7 grammnak felelt meg – „*és a leány kezére való két karperecet, tíz aranysekel súlyút*” – ez pedig 160 grammnak felelt meg – „*és ezt kérdezte: Kinek a leánya vagy?*”. Nagyon fontos kérdés ez: Ki az apád? Kinek a leánya vagy? „*Mondd meg nekem, van-e számunkra éjszakára hely apád házában?*” (22-23. vers). „*Ő azt felelte: Betiél leánya vagyok, Milká fiáé, akit ő Náhórnak szült. Azt is mondta neki: Van nálunk bőven szalma is, abrak is, meg hely is van éjszakára. Akkor meghajolt az a férfi, leborult az Úr előtt, és ezt mondta: Áldott az Úr, Ábrahámnak, az én uramnak Istene, aki nem vont meg hűséges szeretetét uramtól! Az Úr vezérelt engem ezen az úton az én uram testvérének házához*” (24-27. vers). Milyen csodálatos az Úr – ez a lány Ábrahám rokona! Hogyan lehetséges ez? A szolgát nagy izgalom tölthette el ekkor. Leborult, és imádta az Urat. Majd ezt mondta: „*Az Úr vezérelt engem ezen az úton.*”. Azt hiszem, rendkívül fontos kijelentés ez mindenkinek, aki tudni szeretné, hogyan vezeti gyermekeit Isten.

„Az Úr vezérelt engem ezen az úton.” Hiszem, hogy Isten azt várja tőlünk, lépünk ki hitben, és ahogy hitben megtesszük az első lépést, ő vezet bennünket tovább. Szerintem sokszor elkövetjük azt a hibát, hogy hátradőlünk, és azt mondjuk, itt vagyok, Uram, akkor most vezesd kérlek az életem! Itt várok és heverészek, amíg el nem kezdesz vezetni. Ha azonban ezt teszed, nagy az esélye, hogy soha nem tudod meg, merre menj. Kelj fel, indulj el, és akkor az Úr megmutatja, merre haladj! Túl sokan passzívan állnak hozzá Isten vezetéséhez. Azt mondják: „Uram, itt vagyok, kérlek, csak vezess” – közben viszont meg se moccannak. Pedig fontos, hogy kilépjünk! Ha Ábrahám szolgája Beérsebában maradt volna, és hónapokon keresztül csak imádkozott volna, hogy Uram, kérlek, vezess el a megfelelő lányhoz, vajon hogyan vezethette volna el az Úr Rebekához, amíg ő Beérsebában várakozik? A szolgának el kellett indulnia, és amikor elindult, az Úr vezetni kezdte őt. Azt hiszem, gyakran esünk bele abba a hibába, hogy a teljes képet várjuk Istentől, még mielőtt nekivágnánk az útnak. Fülöp egy hatalmas ébredés kellős közepén találta magát Samáriában. Sok ember hitt az Úrban, de Istentől épp akkor azt az utasítást kapta, hogy hagyja el Samáriát, és menjen el Gázába, egy néptelen, sivatagi területre. A legtöbbünk valószínűleg, ha ezt az utasítást kapná az Úrtól, azonnal feltenné a kérdést: „De hát Uram, miért akarod, hogy oda menjek? Uram, mit csináljak én ott? Mit tartogatsz a számomra? Uram, itt éppen hatalmas ébredés van, és nagyon sok ember tér meg. Uram, mit tervezel?”. Az ember ugye azt akarja, hogy Isten már előre megmutassa neki a teljes képet. Isten azonban nem mindig mutat meg mindent előre – sokszor egyszerre csak egy lépést láthatunk, és addig nem is mutatja meg a második lépést, amíg az első lépést meg nem tettük. Miért is mutatná meg Isten a második lépést, ha az első lépést sem tetted még meg? Fülöp tehát elhagyta Samáriát, lement a Gázába vezető útra. Ott pedig megpillantott egy hintót, ami épp Etiópiába tartott. És akkor megkapta a következő lépést: „Menj oda, csatlakozz ahhoz a hintóhoz!”. És

Fülöp nem kezdett el az Úrral vitatkozni. Nem kérdeztetett, hanem megtette, amire az Úr kérte, és odament a hintóhoz. Isten tehát lépésenként vezet bennünket. Ha nem teszem meg az első lépést, nem jutok el a második lépésig. Hitben meg kell tennem az első lépést, és ahogy elindulok, Isten irányítani fogja a lépteimet, és mindig megmutatja a következő lépést. „Az Úr vezérelt engem ezen az úton, az én uram testvérének házához” – ez bizony nem semmi! 700 kilométert utazott, és fején találta a szöveget! Biztosan több kút is volt útközben, ahol megállhatott volna, de Isten a helyes kúthoz vezette. Sőt, az időzítés is tökéletes volt: Rebeka volt az első, akivel találkozott. 700 kilométer vándorlás után vállalkozását siker koronázta!

„Ezután elszaladt a leány, és elmondta anyja háza népének, hogy mi történt. Rebekának pedig volt egy Lábán nevű bátyja. Ez a Lábán kiszaladt ahhoz az emberhez a forráshoz. Amikor látta a függőt és a húga kezén levő karpereceket, és meghallotta hűgának, Rebekának a beszédét, aki elmondta, hogy miről beszélt vele az az ember, akkor odament ahhoz az emberhez, aki még mindig ott állt a tevék mellett a forrásnál” (28-30. vers). Később látni fogjuk, hogy Lábán meglehetősen pénzsóvár volt. Ez esetben is húga ajándékba kapott arany karperecei keltették fel érdeklődését a kútnál várakozó szolgál iránt. Nem meglepő tehát, hogy igencsak nyájasan viselkedik majd a szolgálával, és már rohan is ki hozzá, valószínűleg abban a reményben, hogy neki is csurran-cseppen valami. Kirohant tehát a szolgál után a kúthoz – a szolgál ugyanis a kútnál maradt, amíg Rebeka hazament, hogy megkérdezze, náluk maradhat-e éjszakára embereivel és tíz tevéjével. Lábán így szólt hozzá: „Jöjj be, áldott embere az Úrnak, mit állsz idekint? Én már elkészítettem a házat és a tevék helyét is” (31. vers). Valójában erre még nem lehetett ideje, de amikor látta a karkötőket, úgy tűnik, elszánta magát, hogy mindent megtesz, és előkészíti a házat, stb. „A férfi bement a házba, Lábán meg levette a tevékről a szerszámot, adott a tevéknek szalmát és abrakot, azután vizet hoztak, hogy megmossák a lábát, meg a vele levő emberek lábát is. Majd ennivalót tettek eléje, de ő így szólt: Nem eszem, amíg el nem mondom a mondanivalómat! Lábán így szólt: Beszélj! (32-33. vers).

„Ő pedig ezt mondta: Ábrahám szolgálója vagyok. Az Úr igen megáldotta az én uramat, és meggazdagodott. Adott neki juhokat, szarvasmarhákat, ezüstöt, aranyat, szolgálakat, szolgálókat, tevéket és szamarakat. Uramnak a felesége, Sára, öregkorában szült fiút az én uramnak, aki neki adta mindenét” (34-36. vers). Itt láthatjuk annak a misztériumát, ahogy a Szentlélek hívogatni kezdi Jézus menyasszonyát. A Szentlélek a mennyek országának dicsőséges gazdagságáról mesél nekünk: az Igében azt olvassuk, hogy az utak színaranyból vannak, a falak jáspisből, a város kapui pedig gyöngyből. Sőt olvashatunk az élet vizének folyójáról is, amely ragyogó, mint a kristály, és amelynek két ága között ott áll az élet fája. Milyen dicsőséges Isten országa! Istennek is van egy Fia, és mindent nekiadott. Ő minden örököse, és Isten mindent az Ő fennhatósága alá helyezett. A Szentlélek pedig bizonyosságot tesz nekünk

Isten országa dicsőségéről, és arról, hogyan tette meg Fiát minden örökösévé. A Fiú pedig keresi menyasszonyát. Egészen pontosan az Atya keres menyasszonyt Fiának. A Szentlélek tehát bizonyoságot tesz nekünk Jézus Krisztusról. Péter azt mondja: „*őt szeretitek, pedig nem láttátok*” (1Péter1:8) – ebből láthatjuk, hogy a Szentlélek jó munkát végzett! Bár nem láttam Őt, mégis szeretem. És bár még nem láttam, a szívemben kimondhatatlanul nagy örömmel örvendezek, ahogy dicsőséges országára gondolok, amelynek Jézus Krisztus menyasszonyaként én is részese lehetek. Már alig várom! A szívem telve van izgatott várakozással és örömmel, így várom azt a napot, amikor végre megláthatom Őt színről színre. „*Mert most tükrök által homályosan látunk, akkor pedig színről színre*” (1Kor. 13:12). Már alig várom! Ábrahám szolgálja tehát izgatottan beszámol urának gazdagságáról, mindarról, amit ura a fiának adott.

„*Engem pedig így esketett meg az uram: Ne végy fiamnak feleséget a kánaániak leányai közül, akiknek a földjén lakom, hanem menj el apám házához, az én nemzetségemhez, és onnan hozz feleséget a fiamnak! S amikor azt mondtam uramnak: Hátha az a leány nem akar követni engem, akkor így felelt nekem: Az Úr, akinek a színe előtt járok, elküldi majd angyalát veled, és szerencsésé teszi utadat, hogy feleséget hozhass fiamnak az én nemzetségemből, apám házából*” (37-40. vers). Ábrahám tehát hitt abban, hogy Isten vezeti majd a szolgát, és szerencsésé teszi útját. „*Csak akkor mentesülsz a nekem tett eskü alól, ha elmész az én nemzetségemhez. Ha nem adják neked, akkor is mentesülsz a nekem tett eskü alól*” (41. vers). „*Amikor ma a forráshoz értem, ezt mondtam: Uram, Ábrahámnak, az én uramnak Istene! Bárcsak szerencsésé tennéd utamat, amelyen járok! Ideállok a forrás mellé. Legyen úgy, hogy ha azt mondom valamelyik leánynak, aki kijön vizet meríteni: Adj innom egy kis vizet a korsóból, és az ezt feleli nekem: Igyál, sőt még a tevéidnek is meritek: az legyen az a leány, akit az Úr az én uram fiának rendelt*” (42-44. vers).

„*Még be sem fejeztem magamban a beszédet, máris jött Rebeka, korsóval a vállán, lement a forráshoz, és merített. Ezt mondtam neki: Adj innom!*” (45. vers). Van ebben számomra valami érdekes: Isten meghallja szívünk imádságait. Nem is szükséges imáinkat szavakba önteni. Sokszor úgy gondoljuk, nem is imádkozunk igazán, ha nem hangosan imádkozunk, pedig Isten ismeri a szívünk imádságait. A szolga nem felemelt kezekkel állt kint a pusztában, és nem fennhangon imádkozott. Ha azt tette volna, minden leány figyelmét magára irányította volna, és mindenki rohant volna, hogy vizet merítsen neki a kútból. Azt hiszem, sokszor azért kapunk választ hangos imáinkra, mert az emberek belefáradtak kiáltásunkba, és megtesznek mindent, csak hogy abbahagyjuk. Azért reagálnak szükségleteinkre, mert nagydobra vertük azokat. Jézus azonban azt mondta: „*Te pedig, amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozzál Atyádhoz titokban, Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked*” (Máté 6:6). Az imáinkat pedig nem szükséges hangosan kimondanunk. Én személy szerint rájöttem, hogy néha igenis jó hangosan megfogalmazni az imáimat. Nem mintha kötelező lenne,

hanem mert néha úgy érzem, jót tesz nekem. Ha ugyanis letérdelek az ágyam mellé, a kezemre hajtom a fejem és magamban elkezdek imádkozni, igen gyorsan álomba szenderülök! Úgy is fogalmazhatnék persze, hogy ilyenkor megpihenek az Úrban! Nézőpont kérdése. Nekem mindenesetre jót tesz, ha hangosan imádkozom, mert így jobban tudok az imára összpontosítani. Ha viszont csak magamban imádkozom, sokszor azon kapom magam, hogy elkalandoznak a gondolataim – hirtelen megint a Hawaii-szigeteken találom magam! Hadd tegyem hozzá, hogy mindemellett azért sokat imádkozom magamban. Vannak dolgok, amiket nem akarok kimondani, ezek a szívem mély imádságai, gyakran viszont fontosnak érzem hangosan imádkozni, hogy jobban tudjak összpontosítani. A lényeg azonban, hogy nem muszáj hangosan imádkoznunk, hiszen Isten szívünk kiáltását is meghallja. Érdekesnek tartom, hogy ez a szolga is csak magában imádkozott, lehet, hogy még a fejét sem hajtotta le, hiszen ez sem létfontosságú! Magában azonban végig imádkozott, hogy megtalálja Izsáknak a megfelelő feleséget.

„Még be sem fejeztem magamban a beszédet, máris jött Rebeka, korsóval a vállán, lement a forráshoz, és merített. Ezt mondtam neki: Adj innom. Ő gyorsan levette a korsóját, és így felelt: Igyál, sőt még a tevéidet is megitatom. Ittam, és ő a tevéket is megitatta. Azután megkérdeztem tőle: Kinek a lánya vagy? Ő ezt mondta: Annak a Betúélnak a leánya vagyok, akit Milká szült Náhórnak. Ekkor a függőt az orrába és a karpereceket a kezére tettem. Azután meghajoltam, leborultam az Úr előtt, és áldottam az Urat, Ábrahámnak, az én uramnak Istenét, aki a helyes úton vezérelt engem, hogy az én uram testvére leányát vigyem el feleségül a fiának. Most azért, ha meg akarjátok mutatni, hogy szeretitek uramat, és hűek vagytok hozzá, mondjátok meg ezt nekem! De ha nem, azt is mondjátok meg, mert aszerint fordulok jobbra vagy balra!” (45-49. vers).

„Lábán és Betúél így válaszolt: Az Úrtól indult el ez a dolog, mi nem mondhatunk neked sem rosszat, sem jót” – vagyis egyértelműen az Úrtól van ez – „Itt van Rebeka, vidd, és menj! Legyen urad fiának a felesége, ahogyan elvégezte az Úr” (50-51. vers). „Amikor meghallotta Ábrahám szolgálja a beszédüket, földre borult az Úr előtt. Azután a szolga ezüst és arany ékszereket meg ruhákat vett elő, és Rebekának adta. Drága ajándékokat adott a bátyjának és az anyjának is. Majd ettek és ittak az emberekkel együtt, akik vele voltak, és ott töltötték az éjszakát. Amikor felkeltek reggel, így szólt: Bocsássatok el uramhoz!” (52-54. vers). Vegyük észre, hogy amint a szolga megtudta, hogy elengedik Rebekát, ajándékokkal árasztotta el a lányt. Abban a pillanatban, amikor életünket odaszánjuk Jézus Krisztusnak, a Szentlélek is elkezd kiönteni ránk a Lélek dicsőséges ajándékait: a békesség, az öröm, a szeretet, az erő ajándékát, és különleges módon kezd el bennünk munkálkodni. „A leány bátyja és anyja azonban azt mondta: Hadd maradjon velünk a leány még vagy tíz napig, azután elmehet! De ő így felelt nekik: Ne tartsatok vissza, hiszen az Úr szerencsésé tette utamat. Bocsássatok el, hadd menjek uramhoz! Azok ezt mondták: Hívjuk ide a leányt, és kérdezzük meg őt magát! Odahívták Rebekát, és azt kérdezték

tőle: *Elmész-e ezzel az emberrel? Ő azt felelte: Elmegyek!*” (50-58. vers). Most tehát Rebeka kezében a döntés. A szolga azonnal szeretne hazaindulni, sietve akar visszatérni a jó hírrel, hogy az Úr szerencsésé tette az útját, Rebeka édesanyja és testvére azonban természetesen tiltakoznak. Hajlandóak ugyan elengedni Rebekát, de abban reménykedtek, hogy legalább néhány napot még eltölthetnek vele, mielőtt elválnak tőlük, hiszen tudják, valószínűleg soha nem láthatják őt viszont. Mivel a szolga ragaszkodott ahhoz, hogy azonnal útra keljenek, elhatározták, hogy személyesen Rebekát kérik meg az ügyben. Felteszik hát Rebekának a kérdést: a szolgálával tart-e, még ha azonnal útra is kell kelnie. Rebeka pedig csodálatos választ ad: „Elmegyek!”. Nekünk is döntenünk kell – ezt a döntést pedig senki más nem hozhatja meg helyettünk. Nekünk kell döntenünk, hogy része akarunk-e lenni Isten családjának. Ebben az esetben Rebekának kellett döntenie, és ő élt is döntési jogával.

„Elbocsátották tehát hűgukat, Rebekát, és a dajkáját, meg Ábrahám szolgáját embereivel együtt. Megáldották Rebekát, és ezt mondták neki: Hűgunk, legyen utódaid száma ezerszer tízezer! Vegye birtokba utódod ellenségei városát! Azután fölkelt Rebeka és szolgálói, felültek a tevékre, és követték azt a férfit. Így vitte el a szolga Rebekát, és elment” (59-61. vers). *„Izsák éppen megérkezett a Lahajrói-kúttól, mert a Délvidéken lakott”* (62. vers). Biztosan emlékeztek, hogy a Lahajrói-kút annyit jelent, „annak a kútja, aki él és lát engem”. Ennél a kútnál sírdogált korábban Hágár, amikor elszökött Szárajtól, mert az rosszul bánt vele. Az Úr angyala rátalált Hágárra ennél a forrásnál, és megparancsolta neki, hogy térjen vissza úrnőjéhez és alázkodjon meg előtte. Az Úr angyala azonban azt is megígérte neki, hogy nagyon megsokasítja utódait, és Hágár fiút fog szülni, akit nevezzen Izmaelnek. Hágár ekkor azt mondta az Úrról: „Te vagy a látás Istene” – így a kútat Lahajrói-kútnak nevezték, ami azt jelenti, „az Úr, aki él és lát engem.” Most azt látjuk, hogy Izsák ennek a kútnak a közelében lakik. Ez a kút egyébként többször is megjelenik majd a történetben, és a későbbiekben kiderül, hogy Izsák erre a területre költözött. *„Estefelé kiment Izsák imádkozni a mezőre. Amint föltekintett, látta, hogy tevék közelednek”* (63. vers). Érdekes, hogy Ábrahám hitéről sokat olvashatunk az Igében, miközben Izsák hitéről, illetve Istennel való kapcsolatáról igencsak keveset árul el nekünk a Biblia. Itt van azonban egy utalás Izsák lelki életére – Izsák este kint imádkozott a mezőn. Én is azt tapasztalom, hogy a legjobb idő az imádságra este van, szürkületkor. Emlékszem, amikor kisrác koromban az óceánhoz közel laktunk, az egyik kedvenc elfoglaltságom az volt, hogy lementem az óceán partjára, és csak ültem a homokban teljesen egyedül. Néztam a naplementét, figyeltem a sirályokat, és egyszerűen csak elmélkedtem Istenről, és az Ő nagyságáról. Olyan gyerekkori emlék ez, ami mind a mai napig elevenen él bennem. Csodálatos volt esténként Istenről elmélkedni! Itt is azt látjuk, hogy Izsák este a mezőn imádkozott, amikor pedig felnézett, látta, hogy tevék közelednek. Ekkor még nem tudhatta, hogy a szolga útja sikerrel járt. *„Rebeka is föltekintett, és meglátta Izsákot. Akkor leszállt a tevéről, és azt kérdezte a szolgától: Ki az a férfi, aki*

szembe jön velünk a mezőn? A szolga így felelt: *Ő az én uram! Akkor Rebeka fátylat vett elő, és eltakarta magát. A szolga pedig elbeszélte Izsáknak mindazt, amit végzett. Izsák ekkor bevezette Rebekát anyjának, Sárának a sátrába, és feleségül vette Rebekát. Izsák megszerette őt, és megvigasztalódott anyja halála után*” (64-67. vers).

25. fejezet: *„Ábrahám ismét megnősült, feleségének Ketúrának volt a neve”* (1. vers) – Ketúrá annyit jelent, „mindannyiunk anyja.” *„Ő szülte neki Zimránt, Joksánt, Medánt, Midjánt, Jisbákot és Súahot. Joksán nemzette Sebát és Dedánt. Dedán fiai lettek az assúriak, a letúsiak és a leumiak. Midján fiai pedig: Éfá, Éfer, Hanók, Abidá és Eldáá. Ezek mind Ketúrának a leszármazottai”* (2. vers). Ezek a nevek nem igazán jelentenek nekünk semmit. Ahogy ezt már korábban is említettem, egyes vérvonalakat csak egy bizonyos ideig követ nyomon az Ige, például egyetlen nemzedéken át, majd a felsorolásnak hirtelen vége szakad. Olyan ágak esetében látjuk ezt, amelyek nem kapcsolódnak Jézus Krisztushoz. Már itt, Mózes első könyvében is nyilvánvaló, hogy a történet Jézus Krisztusról szól. Az Ige tehát azt a vérvonalat követi, amelyik Jézus Krisztushoz vezet, hiszen az a fontos. Hiszen a történelem Jézus Krisztusról szól - ő áll a középpontban. Ilyen szempontból tehát nem fontosak Ábrahám fiai, akiket a 25. fejezet elején említ az Ige. Az ötödik vers azonban nagyonis fontos: *„De Ábrahám Izsáknak adta mindenét”* (5. vers) – Izsák volt az a fiúgyermek, akit Isten Ábrahámnak és Sárának megígért. *„Az Ábrahám másodrangú feleségeitől származó fiaknak csak ajándékokat adott Ábrahám, és még életében eltávolította őket fia, Izsák mellől kelet felé, egy keleti országba”* (6. vers). Ábrahám tehát Izsáknak adta mindenét, többi fiának csak ajándékokat adott, majd elküldte őket. Láthatjuk tehát, hogy Izsák válik a történet központi alakjává, mert ő része annak a vérvonalnak, amely elvezet Jézus Krisztushoz. *„Ábrahám életkora, amit megért, százhetvenöt év volt. Akkor elhunyt Ábrahám, meghalt késő vénységében, öregen, betelve az élettel, és elődei mellé került”* (7-8. vers). Ábrahám tehát 175 éves korában halt meg. Valójában az történt, hogy a lelke kiköltözött öreg sátrából, mert az az öreg sátor már nem bírta tovább, és teljesen elhasználódott. Amikor pedig egy sátor teljesen leépül, többé nem véd az eső, vagy a nap elől, és folyamatosan csak foltozgatni kell, itt az ideje, hogy kiköltözzünk belőle. Ábrahám is kiköltözött földi sátrából. Mindez azonban még azelőtt történt, hogy Jézus Krisztus utat nyitott a mennybe, ezért Ábrahám nem a mennybe ment, hanem a Hádészba. Ott vigasztalójává lett azoknak, akik szintén a Hádészba kerültek, és várták Isten ígéretének beteljesülését. Lukács evangéliumának 16. fejezetében Ábrahámot a Hádészban találjuk, ahol Lázárt vigasztalja. Sőt azt is látjuk, hogy a gazdag ember megszólítja Ábrahámot, Ábrahám pedig válaszol. Jézus halála után, még mielőtt felment a mennybe, leereszkedett a föld mélyébe: *„Így ment el a börtönben levő lelkekhez is, és prédikált azoknak”* (1Péter 3:19). Ábrahám lelke is ott volt, és Jézus prédikált neki is, és mindazoknak, akik Ábrahámmal együtt várták a messiás eljövetelét, Isten ígéretének beteljesedését. Ezért olvashatjuk Ézsaiás próféciájában, hogy megnyitja a börtönök kapuit, és kiszabadítja

a foglyokat. Ezek az emberek is fogságban sínylődtek, de Jézus megnyitotta a börtönök kapuit, és szabadságra vezette őket.

Isten gyermekeként, azon a napon, amikor az én lelkem is elhagyja a földi sátram, mivel Jézus Krisztus megnyitotta az utat, egyenesen a mennybe mehetek, és beköltözhetek Istentől készített új hajlékomba, ami „nem kézzel csinált, hanem örökkévaló” mennyei ház (2Kor. 5:1). Kiköltözöm tehát ebből az ütött-kopott földi sátorból egy teljesen új házba, amiről az Úr megígérte, hogy elkészíti nekem. „Az én Atyám házában sok hajlék van, ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra?” (János 14:2). Ő tehát készíti nekem a helyet, az én mennyei hajlékomat, ami nem kézzel csinált, hanem örökkévaló. Ez a földi sátor azonban csak átmeneti. Az én földi sátram még annyi évet sem bírna ki, mint Ábrahámé! Tulajdonképpen az volna a lehető legrosszabb dolog az életemben, ha én is 175 évig élnék! Még 75 évig sem akarok élni. Persze ha ez az Úr akarata, akkor rendben van, de azt hiszem, nem fogok olyan sokáig élni, és jó tudni, hogy bár egy napon teljesen elhasználódik a földi sátram, az Úr már készíti az új hajlékot a lelkemnek – az Úr házat készít nekem, nem holmi sátrat! Bevallom, kezdek belefáradni ebbe a sátorba, sőt maga a sátor is kezd elfáradni. Egy ideig jó a sátor is, de egy idő után rádöbben az ember, hogy egy sátorban nincs meg az a komfort, amire vágyunk. Ezért aztán az ember elkezd vágyakozni egy ház után. Eljön majd az a nap, amikor én is egy vadiúj házba költözöm! Olyan házba, amit maga Isten készített, és amely örökké megmarad. Ezért mondta Pál is: „Azért sóhajtozunk ebben a testben, mivel vágyakozunk felöltöni rá mennyből való hajlékunkat (...) Tehát mindenkor bizakodunk, és tudjuk, hogy amíg a testben lakunk, távol lakunk az Úrtól (...) De bizakodunk, és inkább szeretnénk kiköltözni a testből, és hazaköltözni az Úrhoz” (2Kor. 5:2,6,8). Ábrahám tehát meghalt, vagyis a lelke elhagyta testét, miután abban lakott 175 évig. Szép kort ért meg Ábrahám, halála után pedig elődei mellé temették.

„Fiai, Izsák és Izmael temették el a makpélai barlangban, Efrónnak, a hettita Cóhar fiának a szántóföldjén, Mamréval szemben, azon a szántóföldön, amelyet Ábrahám a hettitáktól vett meg. Ott temették el Ábrahámot, ahol Sárát, a feleségét” (9-10. vers). Vegyük észre, hogy Izsák és Izmael itt együtt vannak, együtt temetik el Ábrahámot. Korábban ellenségeskedés támadt közöttük, de most úgy tűnik, hogy édesapjuk halála összehozta őket. Ezen a ponton rövid időre Izmaelt követi nyomon az Ige, majd visszatér Izsákra, Izmael ugyanis nem fontos a Jézus Krisztusra koncentráló történet szempontjából. A 12. verstől Izmael leszármazottairól olvashatunk, akik a mi szempontunkból kevésbé fontosak, ahogy azok az utódok is, akik Ábrahám másodfeleségeitől születtek. Nem szívesen szállnék harcba ezekkel a nevekkel! Ugorjunk ezért a 16. versre: „Ezek Izmael fiai, és ez a nevük falvaik és sátoztáboraik szerint: tizenkét fejedelem, törzseiknek megfelelően. Izmael életkora százharminckét esztendő volt. Akkor elhunyt, meghalt,

és elődei mellé került. Izmael utódai Havilától Súrig tanyáztak, amely Egyiptomtól keletre Assúr felé van. Szembeszálltak a testvértörzsekkel is” (16-18. vers).

Így érkezünk el Izsák nemzetségéhez, ami az igazán fontos: „*Ez Izsáknak, Ábrahám fiának a nemzetsége: Ábrahám nemzette Izsákot. Izsák negyvenesztendő volt, amikor feleségül vette Rebekát, az arám Betúél leányát, az arám Lábán húgát Paddan-Arámból. És Izsák könyörgött az Úrnak feleségéért, mivel meddő volt*” (19-21. vers). Izsák tehát imádkozott a feleségéért, mert az meddő volt, hogy az Úr nyissa meg méhét. Érdekes, hány gyermek futkározik a mi gyülekezetünkben is, aki konkrétan válasz az imákra! Több párért is, akiknek nem lehetett gyermeke, imádkoztak gyülekezetünk vezetői, Isten pedig gyermekkel áldotta meg őket. Sok gyermek a gyülekezetünkben valóban imaválasz - csodával határos módon született. Az pedig teljesen biblikus, hogy Izsák könyörgött az Úrhoz feleségéért. „*Az Úr pedig engedett könyörgésének, úgyhogy teherbe esett Rebeka, a felesége. De a fiúk tusakodtak a méhében. Akkor ezt mondta Rebeka: Ha így van, minék is élek: elment azért, hogy megkérdezze az Urat*” (21-22. vers). Komoly harc folyt tehát Rebeka méhében, ami a fiúk születése után is folytatódott. Vajon mit érzékel a magzat a méhben? Nem tudjuk, mert nem emlékszünk az anyaméhben töltött időszakra. Vajon mit érzékelünk a születésünk utáni első évben? Nem tudjuk, hiszen nem emlékszünk arra az időszakra. Abban biztosak lehetünk, hogy a születés utáni első évben a gyermek már tudatánál van, hiszen képes arra, hogy különféle érzéseket kifejezzon: boldogságot, haragot, elégedettséget, bár egyikünk sem emlékszik életének arra az időszakára. Annak pusztá ténye azonban, hogy nem emlékszünk, még nem jelenti azt, hogy nem voltak érzéseink, sőt azt sem, hogy a magzatnak nincsenek érzései az anyaméhben. Elképzelhető, hogy néha azért rúg a gyermek a méhben, mert dühös – beleunt abba az adott testhelyzetbe, és rúg egyet. Nem tudjuk, milyen érzései lehetnek a gyermekeknek az anyaméhben. Elképzelhető, hogy Ézsau és Jákób dühösek voltak egymásra édesanyjuk méhében, és tusakodtak. Amikor pedig elérkezett a szülés pillanata, az egyikük megragadta a másik sarkát – a harc folytatódott, és soha nem is ért véget igazán.

Rebekát tehát aggasztotta a fiúk tusakodása a méhében, ezért imában megkérdezte az Urat, mit jelent mindez. „*Az Úr pedig ezt mondta neki: Két nép van méhedben, két nemzet válik ki belsődből: egyik nemzet erősebb lesz a másiknál, de a nagyobbik szolgál a kisebbnek!*” (23. vers). Ne feledjük, hogy időben még a fiúk születése előtt járunk, még mielőtt bármelyikük bármit is tehetett volna. Hogyan lehet, hogy Isten már ekkor ezt jövendölte? Vajon mennyire igazságos ez? Vajon igazságos dolog-e Isten részéről előre megállapítani, hogy a nagyobbik szolgál majd a kisebbnek? Pál is foglalkozik ezzel a kérdéssel a rómaiakhoz írt levelében, soha ne feledjük azonban, hogy Isten szempontjából az eleve elrendeltség mindig Isten előzetes tudásán alapul: „*Mert akiket eleve kiválasztott, azokról eleve el is rendelte, hogy hasonlóká legyenek Fia képéhez*” (Róma 8:29). Isten tehát már születésük előtt

kijelentette, hogy Rebeka méhében két nép tusakodik, amelyek nagyban eltérnek majd egymástól, sőt, a nagyobbik szolgál majd a kisebbnek. A két nép nem más, mint az izraeliták és az edómiak, akik igazából soha nem jöttek ki túl jól egymással. Az edómiak népe mára kihalt, az utolsó edómiak, akikről tudtak, Heródes családjának tagjai voltak. Arról a Heródesről van szó, aki Jézus korában uralkodott, és minden zsidó kisfiút megöletett, hogy a messiást elpusztítsa. Az edómiak mindvégig igyekeztek akadályokat gördíteni Isten munkájának útjába. Amikor Izráel népe kivonult Egyiptomból, és át akart kelni az edómiak területén, hogy eljusson arra a földre, amit Isten megígért neki, az edómiak összegyűltek, hogy harcba szálljanak Izráellel, és megakadályozzák átvonulásukat. Az edómiak kezdettől fogva szabotálni próbálták Isten munkáját. Ézsau is ilyen volt: sem Isten, sem pedig Isten dolgai nem érdekelték őt. Isten pedig előre látta, milyen lesz Ézsau hozzáállása, ezért még születésük előtt a fiatalabb testvért, Jákóbot választotta örökösnek, illetve annak, akinek utódain keresztül végül eljön majd a világba a messiás. Isten tehát már a fiúk születése előtt kiválasztotta a fiatalabbat, és kijelentette, hogy az idősebb szolgál majd a fiatalabbnak.

„Elérkezett a szülés napja, és ikrek voltak a méhében. Kijött az első: vöröses volt, és mindenütt szőrös, mint a daróc. Ezért Ézsau-nak nevezték” (25. vers) – ami szőröst jelent. Abban az időben gyakori volt, a gyermek a születésének valamely mozzanata alapján kapta nevét. *„Azután kijött a testvére, kezével Ézsau sarkába kapaszkodva. Ezért őt Jákóbnak nevezték el”* – ami szó szerint annyit jelent, a „sarkonragadó”. *„Izsák hatvanesztendő volt, amikor ezek születtek”* (26. vers). Izsáknak tehát sokáig nem voltak gyermekei. Negyvenéves korában házasodott meg, és hatvanéves korában születtek meg fiai, vagyis húsz évig imádkozhatott, és Isten megáldotta őt gyermekekkel, mégpedig ikrekkel ajándékozta meg. *„Amikor a fiúk felnőttek, Ézsau a vadászathoz értő, szabadban élő ember lett, Jákób ellenben szelíd sátorlakó”* (27. vers). Attól tartok, a fordításokban nem igazán sikerült visszaadni a „szelíd” kifejezéssel az eredetiben szereplő „tam” szó igazi jelentését. Az Ige ugyanis ebben az igerészben a „tam” szóval jellemzi Jákóbot, amit bár itt szelídnek fordítottak, az Ószövetség más részein tökéletesnek, feddhetetlennek. Emlékeztek csak, amikor Isten megkérdezi a Sátántól: *„Észrevetted-e a szolgálmat, Jób?”*. Majd hozzáteszi, hogy ő feddhetetlen ember. A héber eredetiben ebben az igeversben is a „tam” kifejezés szerepel, bár láthatjuk, hogy Jób könyvében feddhetetlennek fordították. Amíg tehát a fordításban azt olvassuk, hogy Jákób szelíd ember volt, a héber eredeti elárulja nekünk, hogy valójában feddhetetlen ember volt, és sátorlakó. Bevallom, hajlamosak vagyunk rossz színben feltüntetni Jákóbot, és bizony én is sokszor ezt tettem egy-egy trükkös cselekedete miatt. Valójában azonban Jákób Isten választott embere volt, és érdekes, hogy Isten soha nem ócsárolta őt. A legutóbbi alkalommal, amikor megint leszóltam Jákóbot, az Úr szólt hozzám, és megkért, hogy hagyjak fel ezzel. Így többé nem akarok rossz szemmel nézni Jákóra. Pál is felteszi a kérdést: *„Ki vagy te, hogy más szolgálja felett ítélsz? Tulajdon urának áll, vagy esik. De meg fog állni, mert van hatalma az Úrnak arra, hogy megtartsa”*

(Róma 14:4). Isten pedig Jákóbot is megtartotta, így hát hogy jövök én ahhoz, hogy Jákóbot lemondjam? Ha Jákób az én szolgám lett volna, úgy bánhattam volna vele, ahogy jónak látom, de Jákób nem az én szolgám. Jákób nem nekem tartozik elszámolással, hanem Istennek, hiszen az Ő szolgája. Ha pedig ez igaz Jákóbra, igaz másokra is. Ki vagyok én, hogy ítélkezem feletted, amikor Isten az, aki megtart téged. Hiszen te sem az én szolgám vagy. Ha az lennél, ítélkezhetnék feletted, te azonban Istent szolgálod. Ezért nincs jogom ítélkezni feletted. Isten dolga, hogy bennünket, az ő szolgáit, megítéljen,

Jákób tehát nem „szelíd” embert volt, hanem „tam” ember, vagyis feddhetetlen, és sátorlakó. Amíg Ézsau a természetet szerette, Jákób szívesebben maradt a sátrak közelében. *„Ezért Izsák Ézsaut szerette”* – egészen egyszerű okból – *„mert ízlett neki a vad”* – pedig ez nem jó ok arra, hogy az egyik fiút jobban szeresse a másiknál! *„Rebeka viszont Jákóbot szerette”* (28. vers). Szomorú, de igaz, hogy mindkét szülőben volt részrehajlás. *„Egyszer Jákób valami főzeléket főzött, amikor Ézsau fáradtan jött meg a mezőről. Ézsau azt mondta Jákóbnak: Hadd egyem ebből a vörös ételből, mert fáradt vagyok! Ezért nevezték el őt Edómnak”* (29-30. vers) – ami vöröset jelent, és ezért nevezték azután Ézsau leszármazottait edómiaknak. *„De Jákób azt felelte: Add nekem érte azonnal az elsőszülöttségi jogodat! Ézsau ezt mondta: Én úgyis folyton halálos veszélyben vagyok, mire való nekem az elsőszülöttségi jog?”* (31-32. vers) – Ézsau tehát könnyelműen bánt elsőszülöttségi jogával. *„Jákób azt felelte: Akkor esküdj meg nekem azonnal! Ézsau megesküdött neki, így adta el elsőszülöttségi jogát Jákóbnak. Jákób meg adott Ézsauknak kenyeret és lencsefőzeléket. És ő evett, ivott, azután fölkelt, és elment. Ennyire semmibe vette Ézsau az elsőszülöttségi jogot”* (33-34. vers). Ézsaut nem érdekelték a lelki dolgok, cseppet sem érdekelte az elsőszülöttségi jog, semmibe vette azt.

26. fejezet: *„Egyszer éhínség volt az országban, azon az első éhínségen kívül, amely Ábrahám idejében volt. Ekkor elment Izsák”* – ahogy azt korábban édesapja is tette – *„Abímelekhez, a filiszteusok királyához Gerárba”* (1. vers). Persze ez nem lehetett ugyanaz az Abímelek, akivel korábban Ábrahám megismerkedett, hiszen mindez több mint 100 évvel később történik. Abímelek a filiszteusok mindenkori uralkodójának címe volt. Izsák tehát elment a filiszteusok földjére, *„mert megjelent neki az Úr, és ezt mondta: Ne menj Egyiptomba, hanem abban az országban lakj, amelyet én mondok neked!”* (2. vers). Isten tehát egyértelműen megparancsolja Izsáknak, hogy ne menjen Egyiptomba. *„Maradj jövevényként ebben az országban, én pedig veled leszek, és megáldalak, mert neked és utódaidnak adom ezeket az országokat mind, és megtartom azt az esküt, amellyel megesküdtem apádnak, Ábrahámnak”* (3. vers). Ahogy Izsák a filiszteusok földjére indul, Isten meglátogatja Izsákot, és megerősíti ígéretet, amit korábban Ábrahámnak tett: *„És úgy megsaporítom utódaidat, hogy annyian lesznek, mint az égen a csillag. A te utódaidnak adom mindezeket az országokat,”* – és ami a lényeg – *„és a te utódod által nyernek áldást a föld összes népei”* (4. vers). Az „utód” egyes számban szerepel itt, és Jézus Krisztusra utal. Isten tehát

ígéretet tesz, hogy a messiás Izsák leszármazottja lesz. „Mert hallgatott Ábrahám a szavamra, és megtartotta a megtartandókat: parancsolataimat, rendelkezéseimet és utasításaimat” (5. vers). Ábrahám miatt adta Isten ezeket az ígéreteket, Izsák pedig élvezheti a gyümölcsseit édesapja hűségének.

„Izsák Gerárban telepedett le. Amikor annak a helynek a lakosai a felesége iránt kérdezősködtek, azt mondta, hogy a húga” – ahogy azt annakidején édesapja is tette – „Félt azt mondani, hogy a felesége, hogy meg ne öljék annak a helynek a lakói Rebeka miatt, mert szép arcú volt” (6-7. vers). „Amikor már jó ideje ott lakott, történt, hogy Abímelek, a filiszteusok királya kitekintett az ablakon, és meglátta Izsákot, amint a feleségével, Rebekával nevetgél” – vagyis szerelmeskedett. „Ekkor hivatta Abímelek Izsákot, és ezt mondta: Mégiscsak a feleséged ő! Hogy mondhattad, hogy a húgod? Izsák ezt felelte neki: Mert azt gondoltam, hogy meg fogok halni miatta. Akkor így szólt Abímelek: Miért tetted ezt velünk? Könnyen megeshetett volna, hogy valaki a nép közül a feleségeddel hál, és akkor bűnbe kevertél volna bennünket. Abímelek ezért ilyen parancsot adott az egész népnek: Aki ehhez az emberhez és feleségéhez nyúl, annak meg kell halnia!” (8-11. vers). „Izsák ezután vetett azon a földön, és százszorosát aratta abban az esztendőben, úgy megáldotta őt az Úr” (12. vers). A király tehát védelem alá helyezte őket, mindenkinek megparancsolta, hogy egy ujjal se érintsék Izsákot és feleségét. Ezután Izsák vetett azon a földön, Isten pedig úgy megáldotta, hogy a százszorosát aratta. „Így gazdagodott ez az ember, folyton-folyvást gazdagodott, míg végül is dúsgazdaggá lett. Volt juhnyája, marhacsordája és nagy szolgálhada, s ezért féltékenyek lettek rá a filiszteusok. Mindazokat a kutakat, amelyeket apjának, Ábrahámnak az idejében apja szolgálói ástak, betömtek a filiszteusok, és teleszórták földdel. Abímelek ekkor így szólt Izsákhhoz: Menj el tőlünk, mert sokkal hatalmasabb lettél, mint mi!” (13-16. vers). Ugyanez történt korábban Ábrahámmal is: látták, hogy Isten mennyire megáldja, és látták Isten munkáját az életében, ezért félni kezdtek tőle. Most pedig ugyanazt teszi Abímelek Izsákkal, mint ami Ábrahámmal is történt. Abímelek látja, hogy Isten Izsákkal van, megáldja, és Izsák egyre gazdagabb, erre Abímelek megijedt, és megkérte Izsákot, távozzon a földjükről. „El is ment onnan Izsák, és Gerár völgyében ütött tábort, és ott lakott” (17. vers).

„Majd ismét kiásta Izsák azokat a kutakat, amelyeket apjának, Ábrahámnak az idejében ástak, de Ábrahám halála után a filiszteusok betömtek, és ugyanúgy nevezte el azokat, ahogyan apja nevezte őket. Egyszer Izsák szolgálói a völgyben ástak, és ott olyan kutat találtak, amelyben forrásvíz volt. A gerári pásztorok azonban pörlekedtek Izsák pásztoraival, és ezt mondták: mienk a víz! Ezért nevezte el a kutat Észeknek, mert civakodtak vele. Azután más kutat ástak, de amiatt is pörlekedtek, ezért azt Szitnának nevezte el. Onnan is továbbvonult, és egy másik kutat ásott, amely miatt már nem pörlekedtek, ezért azt Rehobótnak nevezte el, mert ezt mondta: Most már tágas helyet szerzett nekünk az Úr, és szaporodhatunk ezen a földön. Onnan fölment Beérsebába” (18-23. vers). „Azon az éjszakán megjelent neki az Úr, és ezt mondta: Én vagyok atyádnak, Ábrahámnak Istene. Ne félj, mert én veled vagyok, megáldalak téged,

megsokasítom utódaidat szolgámért, Ábrahámért!” (24-25. vers). „Ne félj, mert én veled vagyok” – Isten jelenlétének életünkben elégnék kéne lennie ahhoz, hogy minden félelmünket eloszlassa. Csak akkor kezd eluralkodni rajtunk a félelem, amikor megfélemezünk arról, hogy Isten velünk van. Isten azonban azt mondja, ne féljünk, mert Ő velünk van! Hányszor igyekezett Isten így eloszlatni egy gyermeke félelmét! „Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítelek, meg is segítlek, sőt győztes jobbommal támogatlak” (Ézsaiás 41:10). „Ne félj, mert veled vagyok, megáldalak téged, megsokasítom utódaidat szolgámért, Ábrahámért!” – mondja az Úr Izsáknak.

„Ezért oltárt épített ott, és segítségül hívta az Úr nevét. Felvonta sátrát Izsák, szolgálói meg kutat ástak ott. Majd elment hozzá Abímelek Gerárból barátjával, Ahuzattal és hadseregearcánokával, Pikóllal. Izsák ezt mondta nekik: Miért jöttetek hozzám, hiszen ti gyűlöltök engem, és elűztetek magatok közül? De azok ezt felelték: Meg kellett látnunk, hogy az Úr van veled. Ezért azt mondtuk: Legyen esküvel fogadott megállapodás köztünk és közted! Szövetséget akarunk kötni veled, hogy nem teszel rosszat velünk, ahogyan mi sem bántottunk téged, csak jót tettünk veled, és békével bocsátottunk el. Hiszen az Úr áldott embere vagy te! Akkor lakomát készített nekik: ettek és ittak. Amikor reggel fölkeltek, megesküdtek egymásnak, azután elbocsátotta őket Izsák, és békével mentek el tőle. Még aznap megérkeztek Izsák szolgálói, és jelentették, hogy kutat ástak, és ezt mondták neki: Vizet találtunk! És elnevezte azt Sibának, ezért Beérseba annak a városnak a neve még ma is. Amikor Ézsau negyvenéves volt, feleségül vette Juditot, a hejtita Beéri leányát, és Boszmatot, a hejtita Élón leányát. Ezek keserítették meg Izsák és Rebeka lelkét” (26-35. vers). Ézsau tehát negyven éves korában feleségül vett néhány hejtita lányt, ezzel pedig összetörte Izsák és Rebeka szívét. Ézsau feleségei valószínűleg olyan erősen ragaszkodtak saját kultúrájukhoz, és saját isteneikhez, hogy Izsáknak és Rebekának nagyon megszorodott a szíve. Valószínűleg annyira mások voltak ezek a hejtita lányok, hogy nem is tudtak igazán jó közösségben lenni velük. Menyeik tehát megkeserítették Izsák és Rebeka szívét, ezért is bátorították Jákóbot arra, hogy térjen vissza arra a földre, ahonnan Ábrahám rokonai éltek, és onnan válasszon magának feleséget. Itt be is fejezzük ma este, jövő héten azonban mindenképpen folytatjuk a 27. fejezettel.